

Steun elkaar!

Rapport

DE IMPACT VAN DE CORONACRISIS OP DE ARMOEDE IN NEDERLAND

Een vervolgonderzoek naar de gevolgen van de coronacrisis op het huidige hulpaanbod van lokale organisaties en de verwachtingen voor de nabije toekomst.

Rosmalen, juni 2021

INHOUDSOPGAVE

	VOORWOORD	4
	SAMENVATTING	5
1.	INLEIDING	8
	1.1 Armoede in Nederland	8
	1.2 Publicaties over armoede in relatie tot de coronacrisis	8
	1.3 Doelstelling en belang onderzoek Armoedefonds	9
	1.4 Dataverzameling onderzoek Armoedefonds	9
2.	RESULTATEN MATE VAN TOENAME HULPVRAGEN SINDE CORONACRISIS	13
	2.1 Aantal hulpvragen	13
	2.2 Aard van de veranderingen in hulpvragen	15
3.	RESULTATEN MATE VAN KRACHT BIJ LOKALE HULPORGANISATIES	18
	3.1 Opening lokale hulporganisaties	18
	3.2 Financiële kracht lokale hulporganisaties	18
	3.3 Mankracht en middelen lokale hulporganisaties	19
	3.4 Andere ontwikkelingen lokale hulporganisaties	21
4.	RESULTATEN MATE VAN TOENAME HULPVRAGEN NABIJE TOEKOMST	25
	4.1 Aantal hulpvragen nabije toekomst	25
	4.2 Benodigde extra middelen	26
5.	VERWACHTINGEN NIEUWE HULPBEHOEVENDE GROEP	29
6.	CONCLUSIE	30
7.	LITERATUURLIJST	33

VOORWOORD

Armoede in Nederland bestaat. Voor de coronacrisis leefden al rond 1 miljoen mensen in armoede. In Nederland. En nu het corona-virus al ruim een jaar onder ons is, wordt de invloed op de armoede in Nederland steeds duidelijker. De beperkende maatregelen hebben grote gevolgen (gehad) voor de economie. Organisaties en bedrijven zijn lange tijd gesloten geweest. Mensen zijn werkloos geraakt. Mensen zijn diep in de schulden terecht gekomen, doordat zij geen buffer hadden om op terug te vallen. Een nieuwe groep Nederlanders heeft het begrip 'armoede' van dichtbij moeten leren kennen.

Wij maken ons zorgen. Uit een onderzoek is gebleken dat het corona-virus vooral mensen in armoede treft. Mensen uit de laagste inkomensgroep liepen in de eerste coronagolf twee keer meer risico aan covid-19 te sterven dan mensen uit de hoogste inkomenscategorie (De Volkskrant, persbericht 23 maart 2021). In hoeverre kan het steunpakket van het kabinet de harde klappen opvangen voor de mensen die het zwaar hebben? En als lokale hulporganisaties door het virus hun deuren hebben moeten sluiten, in hoeverre kunnen zij de extra hulp bieden die altijd al noodzakelijk is geweest voor veel mensen om het hoofd boven water te houden? In hoeverre kunnen de lokale hulporganisaties de 'nieuwe armen' helpen, als zij deze groep niet kunnen leren kennen? De signaleringsfunctie die altijd zo belangrijk is geweest, is deels weggevallen. Hoe kunnen overheid en armoedebestrijders optimaal samenwerken om armoede een halt toe te roepen?

Stichting Armoedefonds is in 2013 opgericht met als doel het bestrijden en verzachten van (de gevolgen van) armoede, door het financieel en in natura ondersteunen van honderden lokale organisaties die actief zijn op het gebied van armoedebestrijding in Nederland. Stichting Armoedefonds gelooft in een maatschappij waarin mensen elkaar steunen en waarin we zorgen voor onze medemens. Het Armoedefonds helpt dagelijks lokale hulporganisaties in heel Nederland. Hierdoor is een groot netwerk opgebouwd van organisaties die allen eenzelfde doel hebben: armoede in Nederland een halt toeroepen. Stichting Armoedefonds wil de waardevolle signalen die zij ontvangt, graag gebruiken om samen met andere stakeholders de hulpverlening te optimaliseren en gericht in te spelen op de behoeften die er zijn.

In zowel het voorjaar als het najaar van 2020 onderzocht het Armoedefonds onder haar beneficianten de gevolgen van de coronacrisis. Om de gevolgen van de coronacrisis op de armoede in Nederland in beeld te kunnen blijven brengen, hebben wij in mei 2021 een derde onderzoek gedaan onder 1.180 bij ons bekende lokale hulporganisaties. Wij danken hen hartelijk voor de belangeloze medewerking, waardoor het mogelijk is om inzichten te krijgen. Inzichten waar we met elkaar de ogen niet voor mogen sluiten.

Klaas Dijkstra

Voorzitter Stichting Armoedefonds

SAMENVATTING

Armoede in Nederland bestaat. Veel Nederlanders die met financiële problemen kampen, zijn afhankelijk van de hulp van lokale armoedebestrijdingsorganisaties. Sinds eind februari 2020 heeft Nederland te maken met het coronavirus. Dit virus heeft effect op alle facetten van de samenleving, op het sociale vlak maar vooral ook financieel. De mensen die het in Nederland al zwaar hadden, voelen deze crisis extra hard.

Twee keer per jaar bevaart het Armoedefonds lokale hulporganisaties met haar periodieke onderzoek naar de stand van zaken. In dit derde onderzoek, een vervolg op het onderzoek in zowel het voorjaar als najaar van 2020, staan de gevolgen van de coronacrisis op de armoede in Nederland centraal. Veel armoede-initiatieven worden lokaal ontplooid, waar de hulp nodig is en de mensen elkaar kennen. Stichting Armoedefonds ziet dat de coronacrisis veel impact heeft op het dagelijkse werk van de lokale hulporganisaties in Nederland. Het doel van dit onderzoek is om meer inzicht te verkrijgen in hoeverre de lokale hulporganisaties momenteel hulp kunnen bieden aan de mensen in armoede en hoe het werk zich ontwikkelt in de nabije toekomst. Bij het bereiken van deze doelstelling krijgt men een scherpere blik op de mate waarin lokale hulporganisaties voldoende middelen hebben om de mensen in armoede te helpen, nu en in de toekomst, en wat er nodig is om er samen voor te zorgen dat de kwetsbare mensen in onze samenleving niet nog verder in de financiële problemen komen.

De volgende vraagstellingen worden in dit onderzoek beantwoord:

- 1.** In hoeverre stijgt of daalt het aantal hulpvragen bij lokale hulporganisaties sinds de coronacrisis?
- 2.** In hoeverre zijn de lokale hulporganisaties op dit moment financieel en personeel sterk om aan de behoefte te voldoen?
- 3.** In hoeverre verwachten lokale hulporganisaties dat de hulpvraag de komende maanden gaat stijgen?
- 4.** Welke nieuwe behoeftige doelgroep verwachten de lokale hulporganisaties in beeld te krijgen?

Voor dit onderzoek is in mei 2021 een online vragenlijst verstuurd naar 1.180 lokale hulporganisaties die de armoede in Nederland bestrijden, waarvan 327 organisaties de vragenlijst ingevuld hebben. Deze organisaties zijn verschillend in grootte, bieden allerlei soorten hulp aan en zijn geografisch verspreid over Nederland. Na het kwantitatieve onderzoek is met 11 organisaties telefonisch contact opgenomen met het doel de gegeven antwoorden te onderbouwen.

Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat 39% van de lokale hulporganisaties sinds de coronacrisis een stijging in hulpvragen van particulieren ervaart (gemiddelde stijging 26%). Daarbij geeft 22% aan dat zij een daling ervaart (gemiddelde daling 33%) aangezien deze organisaties vanwege de coronacrisis niet altijd de hulp kunnen bieden die noodzakelijk is en minder mensen zich melden tijdens de coronacrisis. Dat betekent dat 61% van de lokale hulporganisaties te maken heeft gekregen met een grote verandering voor zijn organisatie. Een verandering die van invloed is op mankracht, hulpmiddelen en financiën binnen de organisatie.

Wanneer we kijken naar de lokale hulporganisaties wordt door 42% van de organisaties aangegeven dat zij zich (nog) redden met eigen middelen. Van de organisaties geeft 24% aan zich redelijk te kunnen redden, maar ze moeten wel hun reserves aanspreken en 39% van de organisaties geeft aan zich te redden met hulp van derden. Het voortbestaan van 3% van de lokale hulporganisaties staat op het spel ^[1]. Daarbij geeft 48% van de lokale hulporganisaties aan dat zij normaal geopend zijn om hun werk uit voeren, 51% is vanwege de coronamaatregelen aangepast geopend en 2% is gesloten.

Door sluiting, te weinig financiële of personele middelen of aangepaste maatregelen kan de signaleringsfunctie wegvallen. 24% geeft aan zowel nieuwe cliënten als extra problemen bij bestaande cliënten te missen. 16% mist nieuwe cliënten en 5% mist de extra problemen bij bestaande cliënten.

Voor de nabije toekomst verwacht 68% van de lokale hulporganisaties een stijging in hulpvragen. Vooral de alleenstaande ouders met kinderen, gezinnen en ZZP'ers worden gezien als nieuwe hulpbehoevende doelgroepen. Om aan de verwachte hulpvraag te kunnen voldoen, hebben de organisaties vroeg of laat extra financiële middelen nodig. Wanneer de coronacrisis op de huidige manier t/m 1 september voortduurt, komt dit landelijk gemiddeld neer op 8.101 euro per organisatie. Wanneer de coronacrisis t/m 1 januari 2022 voortduurt, komt dit landelijk gemiddeld neer op 13.726 euro. Dat betekent dat er tot september landelijk een bedrag van 9,7 miljoen euro noodzakelijk is om de gevolgen van de coronacrisis op de armoede in Nederland te minimaliseren en 16,5 miljoen euro tot januari 2022.

AANBEVELING

De lokale hulporganisaties die hebben meegewerkt aan dit onderzoek hebben een gezamenlijk doel. Het bestrijden en verzachten van de gevolgen van armoede in Nederland. Het opvangen en ondersteunen van mensen die niet langer het hoofd boven water kunnen houden. Zij zijn een vangnet en hulpboei. En deze organisaties staan onder druk. Zij zien nog steeds een stijging in hulpaanvragen. Daarnaast lijkt ook een daling zichtbaar: gaat het beter met deze lokale hulporganisaties nu de coronacrisis ruim een jaar aan de gang is? De activiteiten van de lokale hulporganisaties hebben stil

[1] Antwoordcategorieën van deze vraag sluiten elkaar niet uit.

gelegen en mensen durfden de deur niet uit, waardoor er niet om hulp werd gevraagd en de hulpbehoevende ook minder in beeld was van de lokale hulporganisaties. En daarbij, mensen krijgen nu overheidssteun en hadden weinig mogelijkheden om geld uit te geven gedurende de lockdown. Wat als dit straks komt te vervallen?

We dienen daarom extra alert te zijn op mensen die onzichtbaar door de ondergrens zakken of inmiddels al zijn gezakt. Stichting Armoedefonds hoopt dat met het openen van Nederland, ook de activiteiten, maar vooral de signaleringsfunctie weer beter functioneert. Huisbezoeken zullen de komende tijd weer meer mogelijk zijn. Om dit te kunnen doen, is de financiële positie van die organisaties een belangrijk aandachtspunt. Veel van de lokale hulporganisaties zijn namelijk afhankelijk van giften die ontstaan uit interactie met publiek en andere organisaties.

1. INLEIDING

1.1 ARMOEDE IN NEDERLAND

Hoewel Nederland tot de rijkste landen van Europa behoort, komt ook in Nederland armoede voor. In 2019 leefden iets meer dan 1 miljoen mensen in een huishouden onder de lage-inkomensgrens, van wie 398 duizend al ten minste vier jaar achtereen (2,5 procent van de bevolking). En 251 duizend minderjarige kinderen maakten deel uit van een gezin met een inkomen onder de lage-inkomensgrens (CBS, Armoederisico 2019).

Er is in Nederland veel 'stille' armoede. Het is vaak niet zichtbaar dat mensen hun huur niet kunnen betalen of zorg mijden uit angst voor hoge kosten die zij zich niet kunnen permitteren. Kinderen die zonder ontbijt het huis verlaten. Vrouwen en jonge meiden die een gedeelte van de maand thuis blijven omdat zij geen menstruatieproducten kunnen betalen. Maar liefst 1 op de 9 kinderen leeft in armoede. En 1 op de 10 vrouwen heeft vaak niet voldoende geld om noodzakelijke items zoals menstruatieproducten te kopen.

Uit onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat eenoudergezinnen, mensen met een niet-westerse achtergrond, bijstandsontvangers en alleenstaanden onder de 65 jaar een grote kans op ernstige armoede hebben. De armoede uit zich onder meer in (zeer) beperkte financiële middelen, sociale uitsluiting, gezondheidsproblematiek en beperkte toegang tot onderwijs (SCP, Armoede in kaart 2019; CBS, Armoede en sociale uitsluiting 2019).

1.2 PUBLICATIES OVER ARMOEDE IN RELATIE TOT DE CORONACRISIS

Tussen maart en augustus 2020 steeg de werkloosheid in Nederland van 2,9 procent naar 4,6 procent (UWV, publicatie 22 april 2021). Daarna is dit percentage vrijwel voortdurend gedaald. Ondanks dat de werkloosheid al maanden daalt in Nederland, verwacht de organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) dat het aantal werklozen en faillissementen zal groeien en pieken in de tweede helft van 2021 (NU.nl, persbericht 31 mei 2021). Dit heeft te maken met de verwachting dat de financiële steun aan bedrijven zal worden afgebouwd na de zomer.

Ook verwacht de OESO dat de schulden van de Nederlandse huishoudens de komende maanden kunnen toenemen als gevolg van de coronacrisis en de stijgende huizenprijzen. Nederlanders hebben we de afgelopen jaren al veel schulden opgebouwd (NU.nl, persbericht 31 mei 2021).

Het Rode Kruis verwacht ook dat de noodhulp het hele jaar nodig gaat zijn (Het Parool, persbericht 3 juni 2021). Door de coronacrisis is de nood in Nederland nog steeds zo hoog, dat de hulpactie met voedselpakketten en voedselkaarten nog tot zeker eind 2021 doorgaat. In de eerste maanden van de crisis was een duidelijke piek te zien in

het aantal hulpvragen. Inmiddels neemt volgens het Rode Kruis vooral de duur en complexiteit van de aanvragen toe. De hulporganisatie spreekt van een 'ramp-op-rampscenario' voor kwetsbare groepen, doordat hun inkomen is weggevallen.

De situatie in Amsterdam laat zien hoe snel het kan gaan met de armoede in een stad. Door de toegenomen armoede zijn zo'n tweeduizend huishoudens, 4750 personen, momenteel aangewezen op de Voedselbank (Het Parool, persbericht 19 februari 2021). Toen de coronapandemie Nederland bereikte in maart, ging het nog om zo'n 1300 huishoudens. Dat aantal was al lange tijd vrij stabiel. Het aantal 'economische daklozen' is met 800 personen gestegen. De meeste nieuwe economisch daklozen zijn niet in problemen gekomen door psychiatrische problemen of een verslaving, maar hebben hun woonruimte verloren na tegenslagen als een scheiding of inkomensdaling. De verwachting is dat de armoede niet snel minder zal worden, aangezien van armoede en schuldproblemen bekend is dat ze vaak met enige vertraging als een soort echo volgen op een economische crisis

1.3 DOELSTELLING EN BELANG ONDERZOEK ARMOEDEFONDS

Stichting Armoedefonds ziet dat de coronacrisis veel impact heeft op het dagelijkse werk van de lokale hulporganisaties in Nederland. Het doel van het onderzoek is om meer inzicht te verkrijgen in hoeverre de lokale hulporganisaties momenteel hulp kunnen bieden aan de mensen in armoede en hoe zich dit verhoudt tot de nabije toekomst. Bij het bereiken van deze doelstelling krijgt men een verbeterde blik in hoeverre lokale hulporganisatie voldoende middelen hebben om de mensen in armoede te helpen en wat er nodig is om er samen voor te zorgen dat de kwetsbare mensen in onze samenleving niet nog verder in de financiële problemen komen.

Naar aanleiding van bovenstaande worden de volgende vragen beantwoord:

1. In hoeverre stijgt het aantal hulpvragen bij lokale hulporganisaties sinds de coronacrisis?
2. In hoeverre zijn de lokale hulporganisaties op dit moment financieel en personeel sterk om aan de behoefte te voldoen?
3. In hoeverre verwachten lokale hulporganisaties dat de hulpvraag de komende maanden gaat stijgen?
4. Welke nieuwe behoeftige doelgroep verwachten de lokale hulporganisaties in beeld te krijgen?

1.4 DATAVERZAMELING ONDERZOEK ARMOEDEFONDS

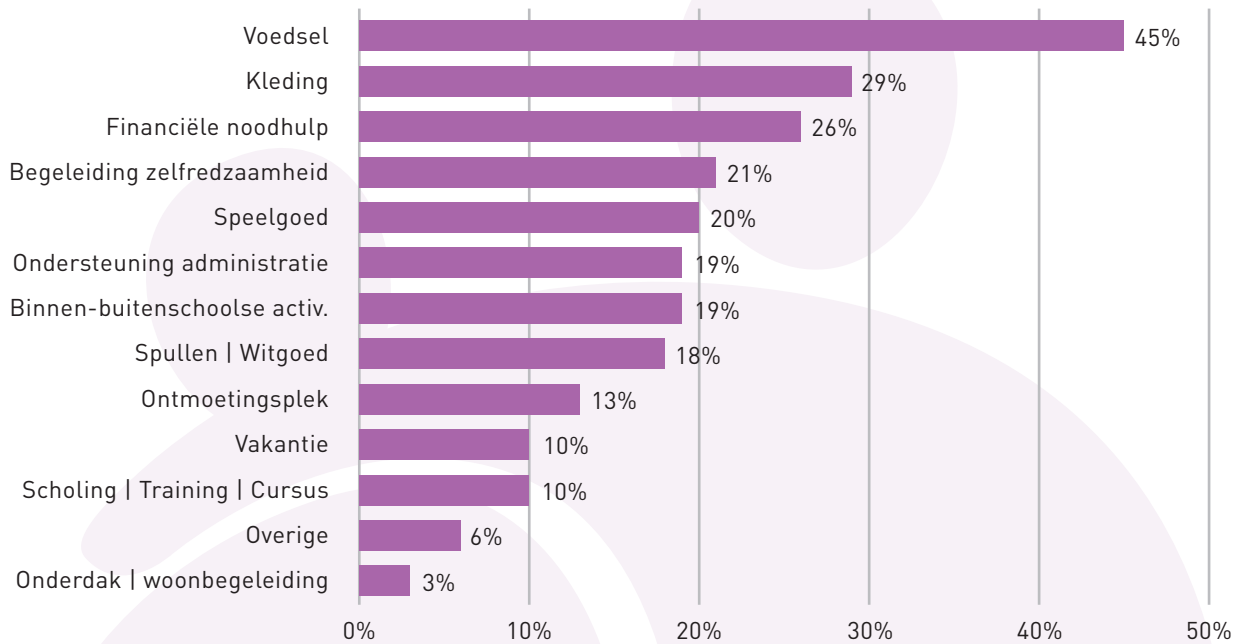
De data voor het onderzoek zijn gerealiseerd middels een kwantitatief en vervolgens een kwalitatief onderzoek voor de verdieping, in mei 2021.

Kwantitatief

Allereerst is een vragenlijst opgesteld bestaande uit 33 vragen. Deze vragenlijst is digitaal verstuurd naar 1.180 lokale hulporganisaties. Om zo representatief mogelijk te zijn met betrekking tot de onderzoeksvragen, zijn lokale hulporganisaties van

allerlei aard uitgenodigd om de vragenlijst in te vullen. Deze lokale hulporganisaties zijn verspreid over geheel Nederland en van verschillende grootte. Van de 1.180 lokale hulporganisaties hebben 327 personen de vragenlijst ingevuld. Hierbij is gezorgd dat maximaal 1 persoon per organisatie de vragenlijst heeft ingevuld.

Figuur 1.1 Wat voor soort hulp bieden de lokale organisaties?

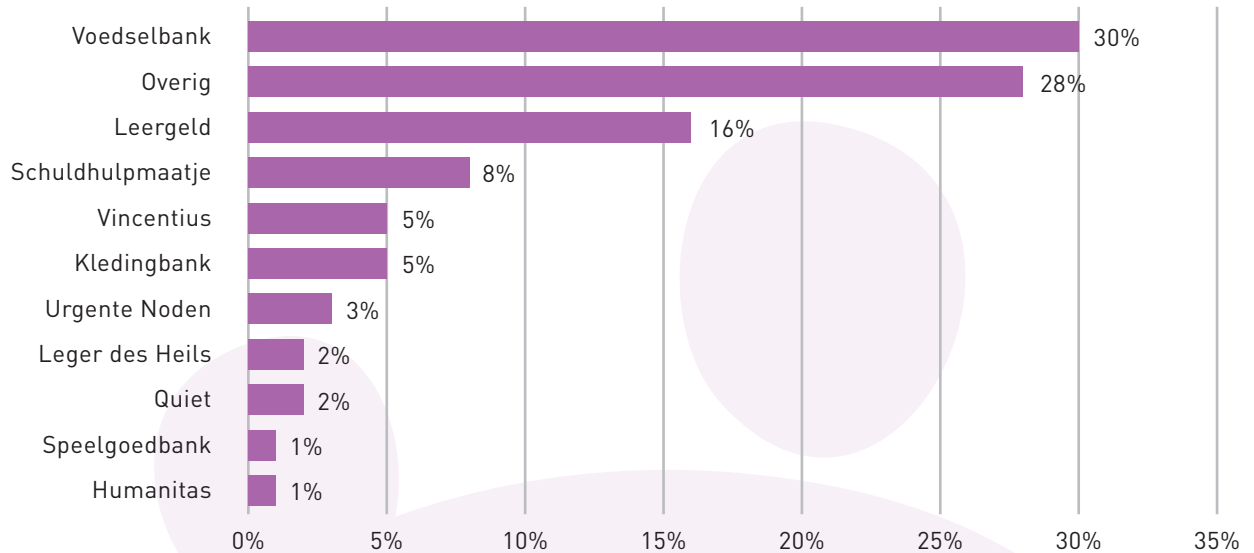
In totaal zijn de antwoorden van 327 organisaties op de vragenlijst verwerkt. Wanneer we kijken naar het soort hulp dat de organisaties aanbieden (figuur 1.1), is dat voornamelijk voedsel (door 45% van de respondenten genoemd), kleding (door 29% genoemd) en financiële hulp (door 26% genoemd). Wanneer we de verdeling maken naar soort organisatie (figuur 1.2), dan zien we vooral voedselbanken (30%), de categorie overig (28% gecombineerde vlakken van hulp) en de categorie stichting Leergelden (16%).

Wij hebben altijd een wekelijkse inloop, waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Er worden ook lokale organisaties uitgenodigd die kunnen vertellen over wat ze doen. Deze inloop is een tijd niet door gegaan vanwege de lockdown. We hebben in die periode wel wat activiteiten buiten kunnen doen, zoals wandelgroepen. We hebben wat meer producten bij mensen thuis gebracht. Mensen die in armoede leven hebben vaak een beperkte sociale kring. We willen mensen juist versterken door hun netwerk te vergroten.

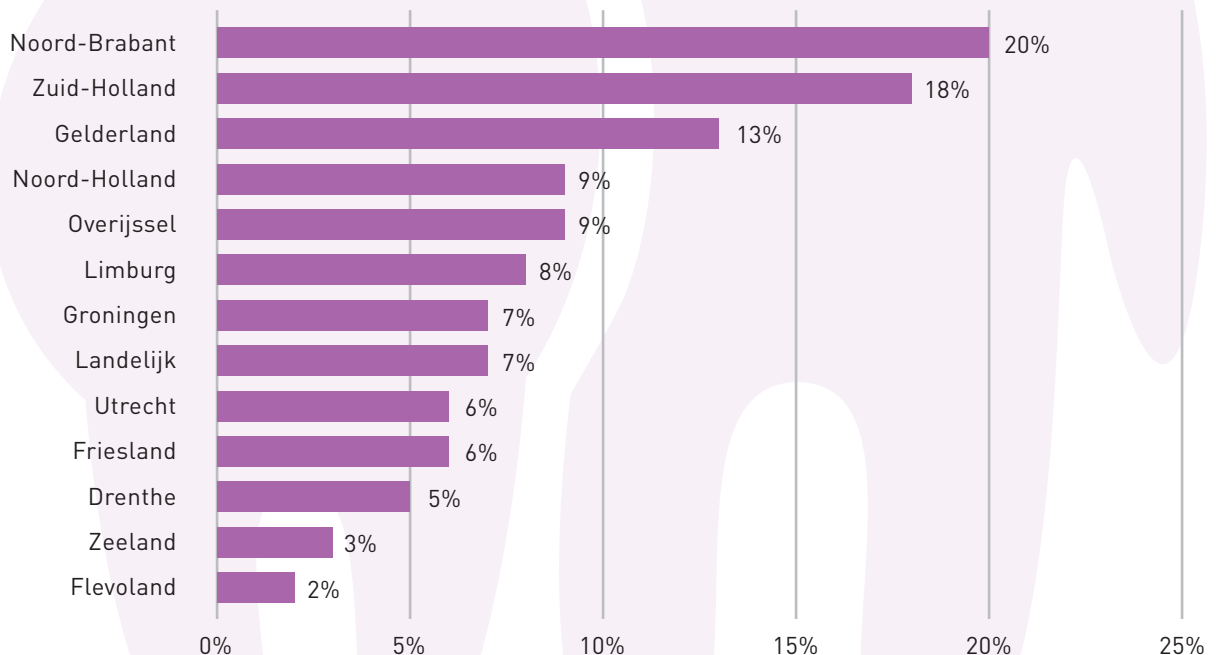
Stefan Jansen, Quiet Tilburg

Figuur 1.2 Wat voor soort lokale hulporganisaties betreft het?

Wanneer we kijken naar de geografische spreiding, zien we dat deze qua werkgebied over de 12 provincies verspreid zijn (figuur 1.3). Met een accent op Noord-Brabant, Zuid-Holland en Gelderland. In de provincies Zeeland en Flevoland zijn deze lokale hulporganisaties het minst vertegenwoordigd ^[2].

Figuur 1.3 Hoe zijn de lokale hulporganisaties geografisch over Nederland verspreid?

Figuur 1.4 Hoeveel medewerkers/vrijwilligers kennen de lokale hulporganisaties en hoeveel klanten/cliënten helpen zij op jaarbasis?

	Aantal medewerkers/vrijwilligers	Aantal klanten op jaarbasis ^[3]
Gemiddeld	83	1.929
Mediaan	25	300

Wanneer we kijken naar de aantallen medewerkers/vrijwilligers die een organisatie heeft (figuur 1.4), zien we dat deze gemiddeld uit 83 personen bestaat, met een mediaan van 25 personen. Als we kijken naar het aantal klanten/cliënten dat zij helpen op jaarbasis, gaat het hierbij gemiddeld om 1.929 personen per organisatie, met een mediaan van 300 personen dat op jaarbasis geholpen wordt.

Kwalitatief

Nadat de resultaten van de vragenlijst geanalyseerd zijn, is een kwalitatief onderzoek gehouden onder 11 respondenten van het kwantitatieve onderzoek. Deze respondenten zijn benaderd om de verhalen achter de cijfers in beeld te brengen. Met hen is telefonisch contact opgenomen voor verdieping of onderbouwing om de vraagstellingen te kunnen beantwoorden.

[2] Er zijn in verhouding ook minder lokale hulporganisaties in deze provincies.
[3] Volgens het CBS bestaat een gemiddeld huishouden uit 2,14 personen. Bij organisaties die het aantal klanten hebben uitgedrukt in gezinnen, is het aantal vermenigvuldigd met factor 2,14.

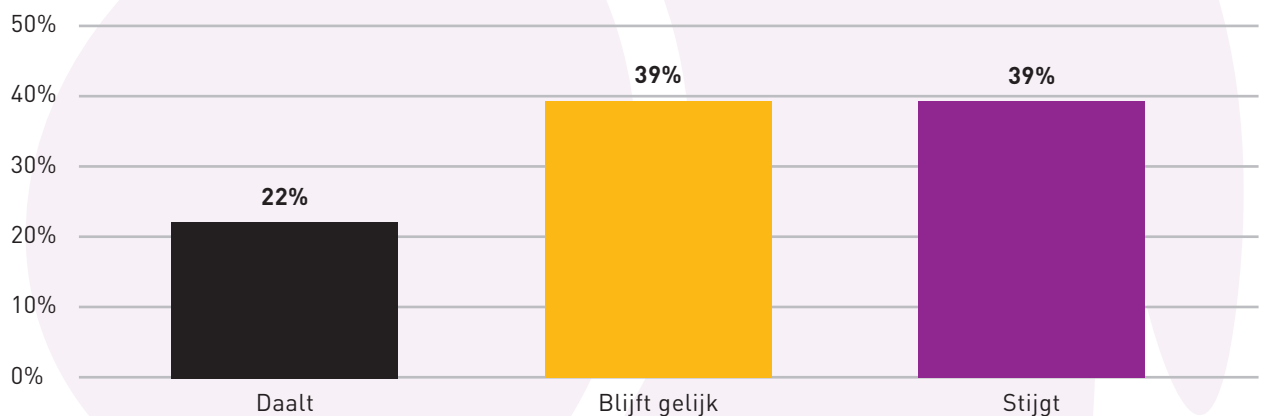
2. RESULTATEN MATE VAN TOENAME HULPVRAGEN SINDS CORONACRISIS

Covid-19 zorgt voor een crisis in Nederland. Het heeft ook impact op het economische leven. In dit hoofdstuk komen de resultaten aan bod die inzicht geven op de vraagstelling 'In hoeverre stijgt het aantal hulpvragen bij lokale hulporganisaties sinds de coronacrisis?'.

2.1 AANTAL HULPVRAGEN

Het aantal hulpvragen bij 39% van de lokale hulporganisaties is sinds de coronacrisis toegenomen (figuur 2.1). Daarnaast geeft 22% een daling in hulpvragen aan. Dat betekent dat 61% van de lokale hulporganisaties te maken heeft gekregen met een grote verandering voor zijn organisatie. Een verandering die van invloed is op mankracht, hulpmiddelen en financiën binnen de organisatie.

Figuur 2.1 Stijgt of daalt het aantal hulpvragen bij de lokale hulporganisaties?

De organisaties die een stijging ervaren (figuur 2.2), zijn met 40% vooral de categorie Overig (denk hierbij aan organisaties zoals Miss IQ, Net Niet Genoeg, Onky Donky, Ponykamp 4 Kids, Sociaal voor Elkaar, Uitgestelde Kinderfeestjes, Veul Diech Good, Stop armoede 053 en het Straatpastoraat Hoorn). Daarna volgen de Voedselbanken met 25% en Stichting Leergeld met 13%. De redenen die gegeven worden, komen neer op meer mensen die in de financiële problemen zijn geraakt door de coronacrisis (baanverlies, bedrijf failliet, psychische problemen/eenzaamheid).

We hebben nu een wachtlijst van 15 huishoudens, doordat er momenteel onvoldoende opgeleide vrijwilligers zijn. De gezinnen kunnen zich eventueel wel al melden bij de voedseluitgifte locaties. Hiervoor werken we o.a. samen met andere organisaties, zoals kerken en Stichting Hoop voor morgen. We zorgen ervoor dat de mensen daar terecht kunnen, we zijn hier door de coronacrisis mee begonnen. Alleen waar we nog niet aan toekomen is om ze te koppelen aan een maatje. We krijgen de vrijwilligers wel aangemeld, ze weten ons te vinden. Alleen moeten we betalen voor de training. Dit probleem speelt sinds het begin van het jaar. We zijn nu extra fondsenwerving aan het doen om te zorgen dat alle Maatjes hun opleiding kunnen volgen en klaar zijn om mensen met schulden te ondersteunen.

Janoeschka Samuel, Schuldmaatje Amsterdam

Vooraf de Stichting Leergeld (32%), gevolgd door de Voedselbank (20%) en Schuldmaatjes (19%) merken een daling op (figuur 2.2).

Een daling van het aantal hulpvragen is nog altijd een reden tot zorg, zeker nu de signalen toenemen dat meer mensen het moeilijk hebben. Enkele lokale hulporganisaties maken in de toelichting kenbaar dat deze daling wordt veroorzaakt doordat mensen bang zijn vanwege coronabesmettingen waardoor ze de deur niet meer uit gaan. Bovendien geven de organisaties aan dat hun activiteiten niet meer uitgevoerd kunnen worden waardoor de behoeftige doelgroep niet meer in beeld is. Zo geven Leergeld stichtingen aan dat binnen- en buitenschoolse activiteiten wegvallen, evenals sport en cultuur.

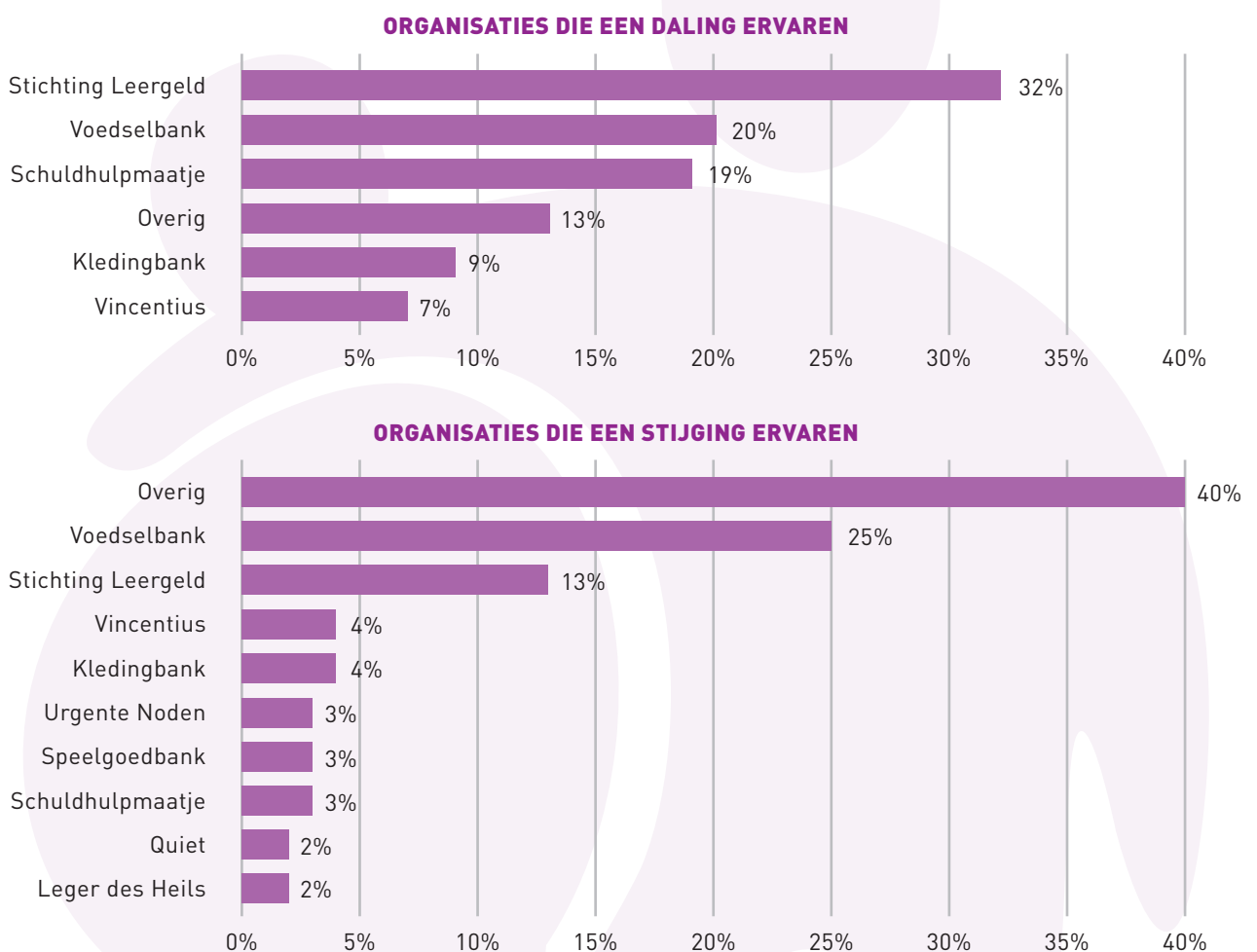

We merken steeds meer dat de eenzaamheid toeneemt. Ik heb het idee dat de armoedeproblemen erger zijn, dat mensen toch terughoudend zijn om deze te uiten. Hulpvragen komen meestal indirect. Er zijn nu in alle lagen door corona mensen die getroffen worden. Ik ken de voorbeelden van mensen die een onderneming aan huis hebben, die niet in aanmerking komen voor overheidssteun en hierdoor echt in de problemen komen. Zij zullen nooit een hulpvraag doen, vanuit de overtuiging de problemen zelf te moeten oplossen en schaamte.

Delène Steegs, Stichting His Hope

Enkele Schuldhulpmaatjes geven aan dat minder mensen zich melden, doordat zij makkelijker gebruik kunnen maken van de regelingen van de overheid. Daarnaast kunnen mensen minder geld uit geven, waardoor ze nu rond komen. Maar hoe gaat dat straks als de regelingen wegvallen en mensen hun 'normale' leven weer op kunnen pakken?

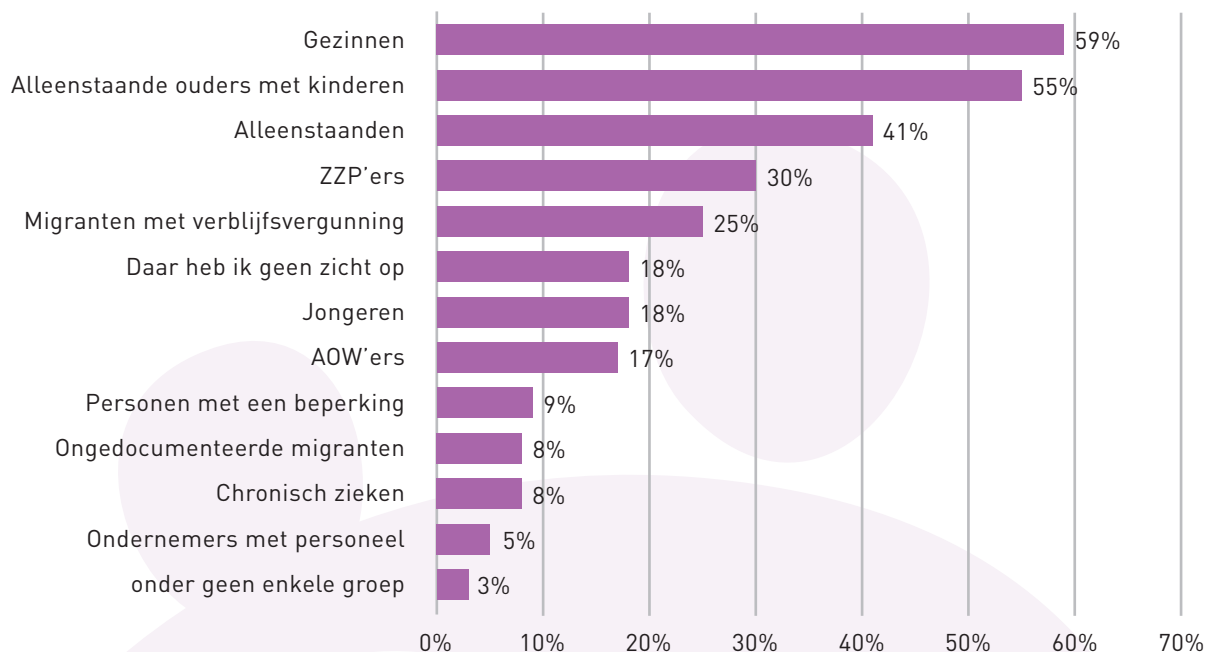
Figuur 2.2 Welke verdeling naar soort hulp kan gemaakt worden bij de organisaties die een daling dan wel stijging in het aantal hulpvragen ervaren?

2.2 AARD VAN DE VERANDERINGEN IN HULPVRAGEN

Van de respondenten ziet 39% een stijging in het aantal hulpvragen. Als we naar deze stijging kijken, dan gaat het om een gemiddelde stijging in hulpvragen van 26% (mediaan 20%). Verklaringen die de lokale hulporganisaties geven voor deze stijging, zijn onder andere dat meer mensen in financiële problemen zijn geraakt door bijvoorbeeld het verliezen van hun baan of door het failliet gaan van een bedrijf. Het inkomen is gedaald en mensen hebben te weinig om van rond te komen.

Figuur 2.3 Onder welke groepen zien de lokale organisaties een stijging van de hulpvragen?

Wanneer we kijken naar de groepen waaronder een stijging wordt ervaren, zien we het beeld dat de lokale hulporganisaties vooral een stijging zien onder gezinnen (genoemd door 59% van de organisaties) en alleenstaande ouders met kinderen (genoemd door 55% van de organisaties) (figuur 2.3). Ook in de groep alleenstaanden (genoemd door 41% van de organisaties) en ZZP'ers (genoemd door 30% van de organisaties) ziet men een stijging. Bij de ZZP'ers worden allerlei branches genoemd, van schoonmaak tot horeca tot detailhandel ^[4]. Verklaringen die voor deze stijging worden genoemd, zijn meer financiële problemen door onder andere verlies van inkomsten uit werk en meer benodigdheden nodig voor thuisonderwijs en thuiswerk.

We hebben veel aanmeldingen vanuit Amsterdam-Noord en Zuid-Oost. Mensen die zelfstandige zijn geweest maar door de coronacrisis in de problemen zijn gekomen, melden zich al. Het aantal jongeren neemt toe. Veelal is dit de groep die in de Horeca zit en werkt op basis van nul-uren contracten. Mensen die altijd een dubbeltje om moesten draaien, maar dat dubbeltje nu niet meer kunnen omdraaien.

Janoeschka Samuel, Schuldhulpmaatje Amsterdam

Van de respondenten ziet 22% een daling in het aantal aanvragen. Als we naar deze daling kijken, dan merken deze lokale hulporganisaties een gemiddelde daling in

[4] Niet iedere organisatie heeft zicht op de branche van ZZP'ers.

hulpvragen van 33% (mediaan 25%). Enerzijds wordt dit veroorzaakt doordat mensen niet graag de deur uit gaan uit angst voor een coronabesmetting. Anderzijds kunnen door beperkende coronamaatregelen niet alle hulpactiviteiten uitgevoerd worden. Daarbij moet de kanttekening gemaakt worden dat minder mensen zich melden, doordat zij makkelijker gebruik kunnen maken van de regelingen van de overheid en doordat zij minder mogelijkheden hebben om hun geld uit te geven. Een daling van het aantal hulpvragen is een reden tot zorg, zeker nu de signalen toenemen dat meer mensen het moeilijk hebben. Er dient meer aandacht te gaan naar de signaleringsfunctie die lokale hulporganisaties hebben. En wat staat te gebeuren als straks de regelingen van de overheid wegvallen?

Wij missen nu zowel nieuwe members als de extra problemen bij bestaande members. We hebben minder zicht op wat er speelt doordat er minder contact mogelijk is. Onze kernactiviteiten hebben we niet of minder kunnen doen. We vinden het belangrijk om de mensen persoonlijk te spreken en te weten wat er speelt, waar behoefte aan is. Het persoonlijke gesprek heeft door corona een aantal maanden niet plaats gevonden. In ons pand hebben we nu 1 geschikte ruimte om dit soort gesprekken te voeren. 200 tot 250 mensen hebben zich niet ingeschreven, die zich anders wel hadden ingeschreven.

Stefan Jansen, Quiet Tilburg

Wij zijn een grote kringloopwinkel, waarbij wij bij ons trefpunt altijd koffie schenken voor de klanten. Voor de coronacrisis hadden we meer dan 40.000 klanten per jaar. Daar zitten klanten bij die vrijwel dagelijks komen. Ontmoeting is erg belangrijk. Dat lag vorig jaar ineens stil toen de winkel dicht moest, zowel in het voorjaar als eind december tot maart. De problemen bij de doelgroep nemen dan direct toe: meer last van eenzaamheid en stress, psychische problemen, verslaving. We vangen dit gedeeltelijk op doordat we mensen wel kunnen ontvangen in de spreekkamer, en ook telefonisch en mailcontact hebben. Op dit moment is er in de winkel een maximum aantal klanten van 26 tegelijk. De ontmoetingsruimte is nog gesloten voor bezoekers. In de zomer overwegen we een terras te openen voor de bezoekers. De behoefte aan sociale contacten is groot. We maken ons zorgen over de toekomst. We houden ons hart vast. Hoe gaat het straks als meer mensen in de problemen komen?

Saskia van de Graaff, Leger des Heils Tholen

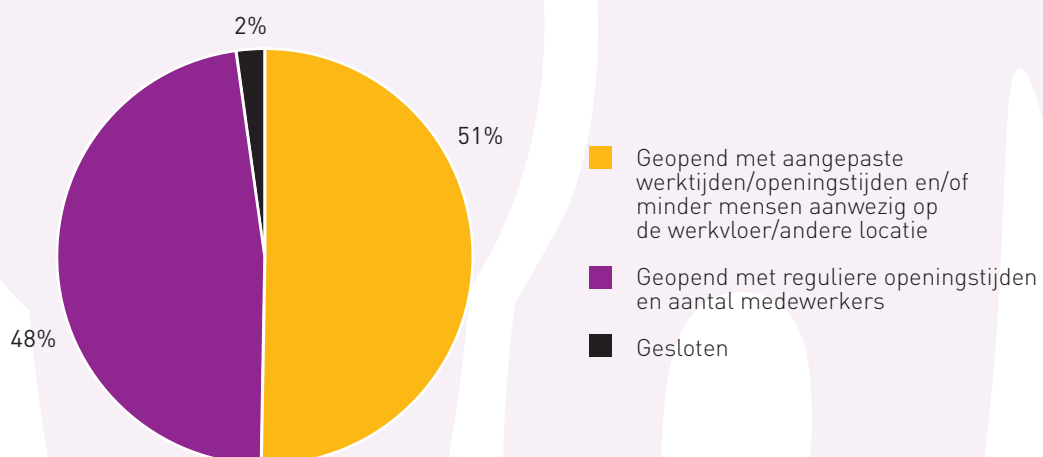
3. RESULTATEN MATE VAN KRACHT BIJ LOKALE HULPORGANISATIES

De lokale hulporganisaties zijn gericht op het bieden van hulp aan de kwetsbaren in de samenleving. De coronacrisis treft niet alleen deze particulieren, maar ook de hulporganisaties zelf. In dit hoofdstuk komen de resultaten aan bod die ingaan op in hoeverre de lokale hulporganisaties op dit moment financieel en personeel sterk zijn om aan de behoefte te voldoen en in hoeverre zij geopend zijn in verband met de maatregelen van het RIVM.

3.1 OPENING LOKALE HULPORGANISATIES

48% van de lokale hulporganisaties geeft aan dat zij geopend zijn op de manier waarop zij dit normaliter ook zijn (figuur 3.1). 51% geeft aan gedeeltelijk open te zijn. Zij werken met aangepaste werktijden/openingstijden en/of met minder mensen op de werkvloer en/of vanuit andere locaties (vaak vanuit huis). Door creatieve oplossingen zijn organisaties vaak bereikbaar en geopend, denk aan digitaal werken en een andere inrichting van het pand. 2% heeft de deuren (tijdelijk) moeten sluiten. Zij kunnen nu geen hulp bieden aan de behoeftigen in onze samenleving.

Figuur 3.1 Kunnen de lokale hulporganisaties actief zijn in de coronacrisis?

3.2 FINANCIËLE KRACHT LOKALE HULPORGANISATIES

Uit de resultaten blijkt dat 42% van de lokale hulporganisaties zich kan redden met eigen middelen (figuur 3.2, antwoordcategorieën sluiten elkaar niet uit). 24% geeft aan zich redelijk te kunnen redden maar moet wel haar reserves aanspreken. En 39% geeft

aan zich redelijk te kunnen redden met hulp van derden. Het voortbestaan van 3% van de lokale hulporganisaties staat op het spel. Zij hebben onvoldoende middelen tot hun beschikking.

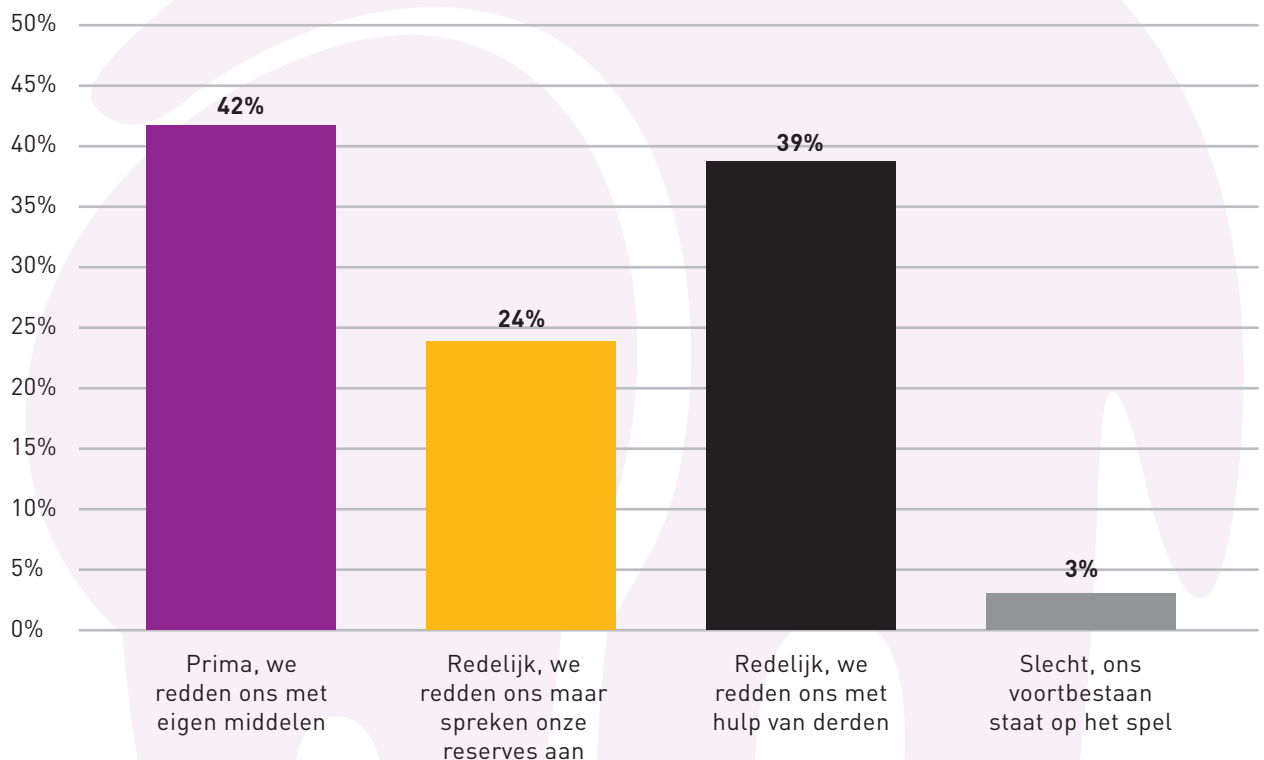

Iedereen werkt vanuit huis. Er vinden op dit moment weinig huisbezoeken plaats ivm Covid-19. De aanvragen worden hoofdzakelijk telefonisch afgehandeld. Een nadeel is toch wel dat we minder bij de gezinnen ‘achter de deur’ komen. Face-to-Face is toch meestal te verkiezen boven telefonische contacten. Ook voor de contacten tussen en met onze vrijwilligers is het beter om elkaar fysiek te kunnen ontmoeten.

Detty Wiltjer, Stichting Leergeld Het Hoogeland

Figuur 3.2 Stijgt of daalt het aantal hulpvragen bij de lokale hulporganisaties?

(antwoordcategorieën sluiten elkaar niet uit)

3.3 MANKRACHT EN MIDDELEN LOKALE HULPORGANISATIES

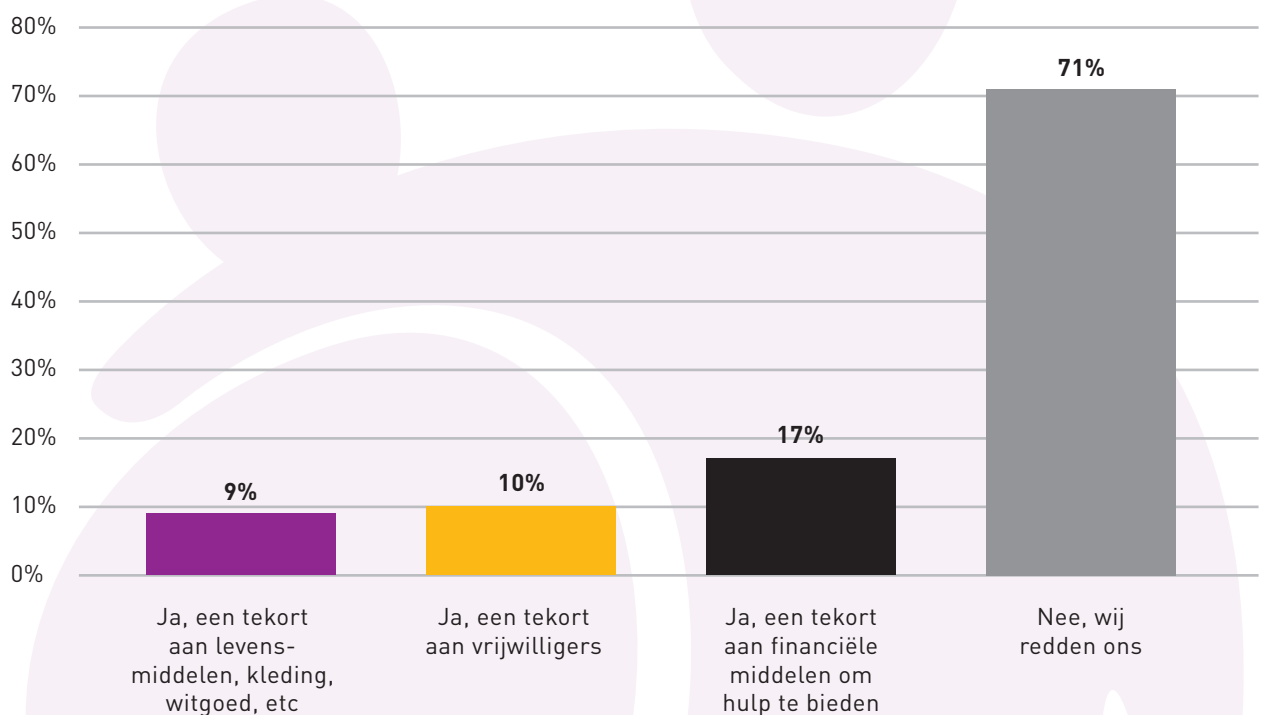
Uit de resultaten blijkt dat 9% van de organisaties zegt een tekort te hebben aan levensmiddelen, kleding en wiggoed sinds de start van de coronacrisis. Daarnaast zegt 10% een tekort te hebben aan vrijwilligers en 17% een tekort aan financiële middelen om hulp te kunnen bieden (figuur 3.3, antwoordcategorieën sluiten elkaar niet uit).

In verband met RIVM regels minder vrijwilligers inzetbaar, we hebben de focus totaal moeten verleggen. Donaties zijn moeizamer, scholen doen geen acties, bedrijfsleven en lokale middenstand heeft het zwaar.

Anoniem

Figuur 3.3 Hoe staan de lokale hulporganisaties er qua mankracht en middelen voor?
(antwoordcategorieën sluiten elkaar niet uit)

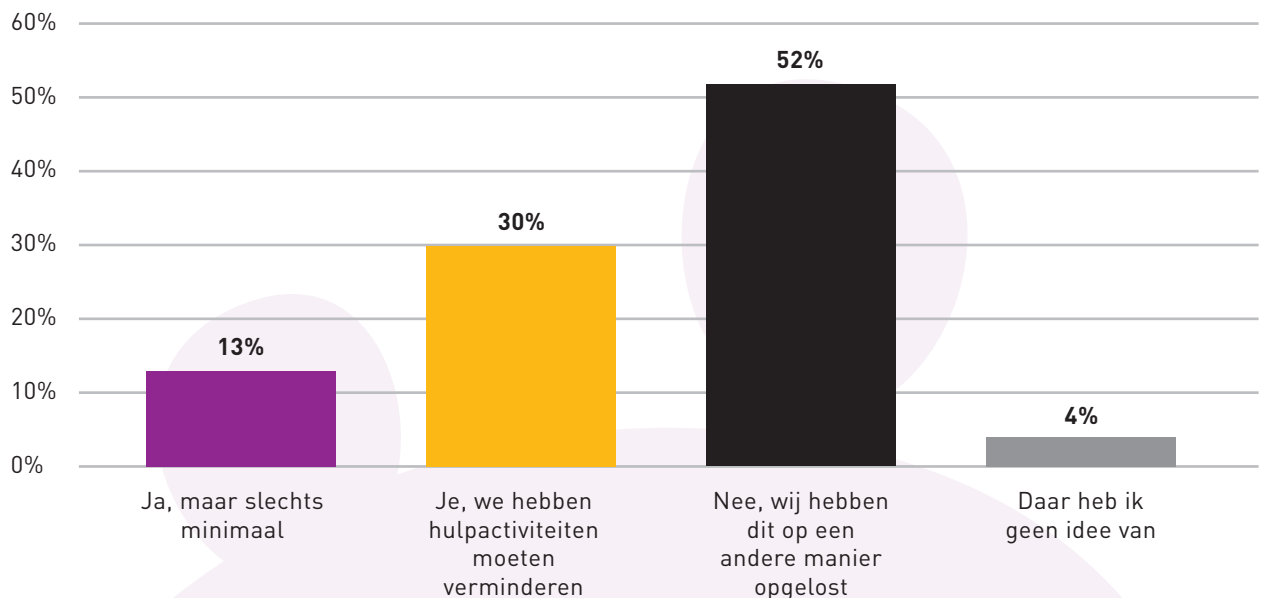
Daarnaast zegt 71% van de lokale hulporganisaties zich te kunnen redden. Een aantal reacties van organisaties die aangeven zich te redden, laten zien dat dit verschillende oorzaken heeft variërend van extra steun ontvangen tot hulpactiviteiten die nu niet (kunnen) plaatsvinden of op een andere manier uitgevoerd worden.

Op dit moment redden wij ons door stagnatie in aanvragen vanwege coronacrisis; verwachting is echter dat toename van aanvragen weer meer zal aantrekken als hulpverlening weer meer op gang komt en cliënten meer contact hebben met hulpverleningsinstanties. Wij zien in de afgelopen maand een toename in aantal aanvragen ten opzichte van de maanden daarvoor.

Anoniem

Figuur 3.4 Hebben de lokale hulporganisaties de afgelopen tijd gedwongen hulpactiviteiten moeten terugschalen door tekorten?

30% geeft aan dat ze hebben moeten terugschalen vanwege tekorten. 13% heeft ook moeten terugschalen, maar slechts minimaal. 52% geeft aan dat zij niet hebben terugschaald doordat ze dit op een andere manier hebben opgelost.

Wij redden ons door keuzes te maken binnen het beschikbare budget, we zouden wel graag meer willen doen

Anoniem

Door hulp van vele fondsen redden we ons net.

Anoniem

3.4 ANDERE ONTWIKKELINGEN LOKALE HULPORGANISATIES

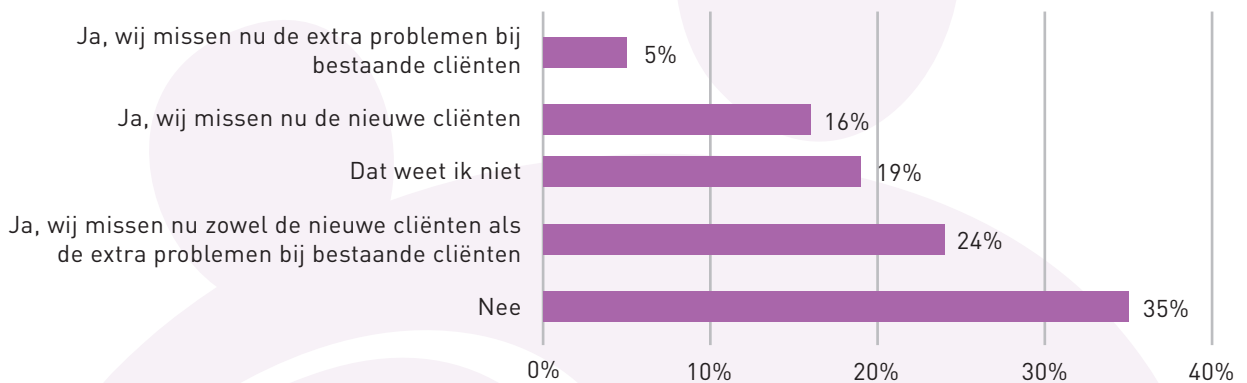
Door sluiting, te weinig financiële of personele mankracht of aangepaste maatregelen kan de signaleringsfunctie wegvallen. Het kan hierbij gaan om mensen die hulp nodig hebben en nu niet in beeld komen bij een lokale hulporganisatie. Het kan hierbij ook gaan om mensen die al in beeld zijn, maar waarbij nog meer problemen zijn gaan spelen (zoals schulden) die nu niet bekend zijn. In hoeverre is de signaleringsfunctie met betrekking tot deze groepen weggevallen?

Het aantal hulpaanvragen blijft bij ons gelijk, omdat potentiële klanten een bepaalde schaamte hebben om zich aan te melden bij de voedselbank.

Anoniem

Figuur 3.6 Missen de lokale hulporganisaties behoeftige mensen door hun veranderde signaleringsfunctie?

24% geeft aan dat zij nu zowel nieuwe cliënten als de extra problemen bij bestaande cliënten missen. Daarbij geeft 16% aan dat zij nieuwe cliënten mist en 5% mist de extra problemen bij bestaande cliënten.

Als we kijken hoeveel mensen nu niet of niet voldoende gesignaleerd kunnen worden, dan zien we dat van de 53 lokale hulporganisaties die aangeven extra geldproblemen bij bestaande cliënten te missen en/of nieuwe cliënten te missen, 40 organisaties een inschatting hebben gemaakt van het aantal personen. Dit komt neer op een gemiddelde van 446 personen (mediaan: 65 personen).

We zien de mensen maar heel kort. Normaal gesproken komen ze binnen en is er meer ruimte voor een praatje. Mensen staan buiten en wachten op hun beurt. Door de Covid-19 voorschriften worden de tassen met voedsel snel meegenomen en is er dus minder gesprek. Wanneer iemand zijn pakket niet komt ophalen, bellen we na. Het kan zijn dat er een gezin met een aantal kinderen achter zit, dat nu geen eten heeft. Wanneer we geen gehoor krijgen, dan sturen we er iemand op af van maatschappelijk werk/welzijn. Het is met hangen en wurgen. Doordat de signaleringsfunctie wegvalt, hebben we 150 mensen niet of minder goed kunnen signaleren.

Antoinette Walenberg, Voedselbank Harderwijk, Ermelo, Putten

“ Door corona was het niet meer mogelijk om op huisbezoek te gaan en het inloopspreekuur hebben wij moeten sluiten. Maar niet iedereen uit onze doelgroep is in staat om aanvragen digitaal te doen. We hebben daardoor minder goed zicht op wat er leeft bij de mensen uit onze doelgroep.

Esther Bruijns, Stichting Leergeld De Bilt

“ Normaal altijd op huisbezoek bij gezinnen. Nu veel telefonisch, je mist signalen en kansen

Anoniem

Aan de respondenten is ook de vraag gesteld in hoeverre zij een positieve ontwikkeling kunnen benoemen dat de coronacrisis/maatregelen teweeg heeft gebracht. Hierop hebben 129 personen geantwoord dat zij geen positieve ontwikkeling kunnen benoemen. Er zijn 169 personen die aangeven dat de coronacrisis/maatregelen wel degelijk een positieve ontwikkeling teweeg hebben gebracht. Zij zien hulp uit de samenleving, meer zichtbaarheid voor hun lokale organisatie, de gemeente is meer op de hoogte van het bestaan van de lokale organisatie, er is meer tijd & aandacht & betrokkenheid voor de medemens, meer waardering voor het werk en organisaties zijn flexibeler & efficiënter gaan werken en willen dit proberen vast te houden.

“ We merken dat we flexibeler zijn dan ooit. We weten te werken met beperkingen, verzinnen oplossingen zijn bereikbaar en beschikbaar ondanks problemen.

Anoniem

“ De lokale organisaties werken meer en beter samen, en vanuit de gemeente wordt vaker een beroep gedaan op de kleine vrijwilligersorganisaties.

Anoniem

“ Toenemend aantal aanvragen bij gelijkblijvend budget; sterke noodzaak van additionele fondswerving.

Anoniem

“ Onze kwetsbare vrijwilligers hebben zich niet kunnen inzetten. Er is meer eenzaamheid gekomen.

Anoniem

Daarnaast is aan de respondenten de vraag gesteld in hoeverre zij een negatieve ontwikkeling kunnen benoemen die de coronacrisis/maatregelen teweeg heeft gebracht. Hierop hebben 94 personen geantwoord dat zij geen negatieve ontwikkeling kunnen benoemen. Er zijn 207 personen die aangeven dat de coronacrisis/maatregelen wel degelijk een negatieve ontwikkeling teweeg hebben gebracht. Zij hebben te weinig mankracht, missen de contacten met elkaar en met de doelgroep, de activiteiten die ze niet hebben kunnen uitvoeren om de doelgroep te helpen, de achterblijvende fondsenwerving en de stijgende groep hulpbehoevenden.

“ Het grootste deel van ons contact bestaat uit persoonlijk contact en dat is door corona weggevallen. Nu moet alles per telefoon, mail of anderszins digitaal en dat is voor een deel van onze doelgroep erg lastig.

Anoniem

“ Meer deelnemers moeten de beschikbare middelen delen.

Anoniem

“ Ons werk bestaat voor een deel uit vrijwilligerswerk. Voor hen is de sociale interactie erg belangrijk. Voor de gezinnen was het lastig dat er geen huisbezoeken konden worden afgelegd.

Anoniem

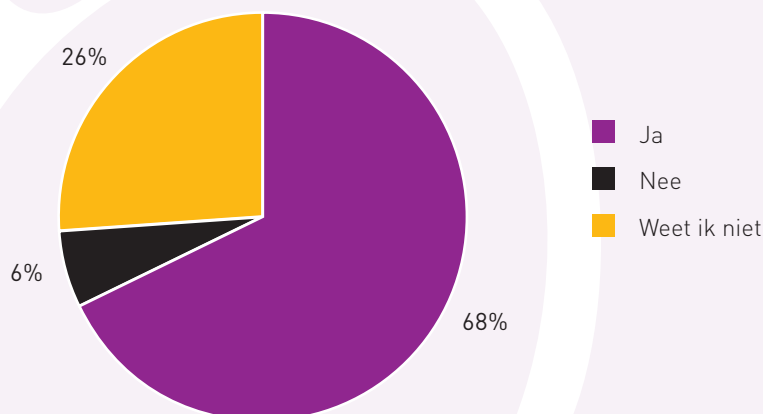
4. RESULTATEN MATE VAN TOENAME HULPVRAGEN NABIJE TOEKOMST

De beperkende coronamaatregelen nemen langzamerhand af. Welke gevolgen heeft de coronacrisis voor de toekomst? Welke verwachtingen hebben de lokale hulporganisaties met het oog op de nabije toekomst?

4.1 AANTAL HULPVRAGEN NABIJE TOEKOMST

Er wordt door 68% van de lokale hulporganisaties een stijging verwacht van het aantal hulpvragen voor het komende halfjaar (figuur 4.1). Zij verwachten dat door de coronacrisis meer mensen financiële problemen gaan ondervinden en er daardoor een toestroom in hulpvragen zal komen.

Figuur 4.1 Verwachten de lokale hulporganisaties het komende half jaar een stijging in het aantal aanvragen?

De 209 organisaties die een stijging in het aantal hulpvragen verwachten, geven aan dat zij een gemiddelde stijging van 29% verwachten (mediaan 25%).

We redden ons nu. We verwachten na corona wel een hoos waardoor we extra vrijwilligers gaan nodig hebben.

Anoniem

4.2 BENODIGDE EXTRA MIDDELEN

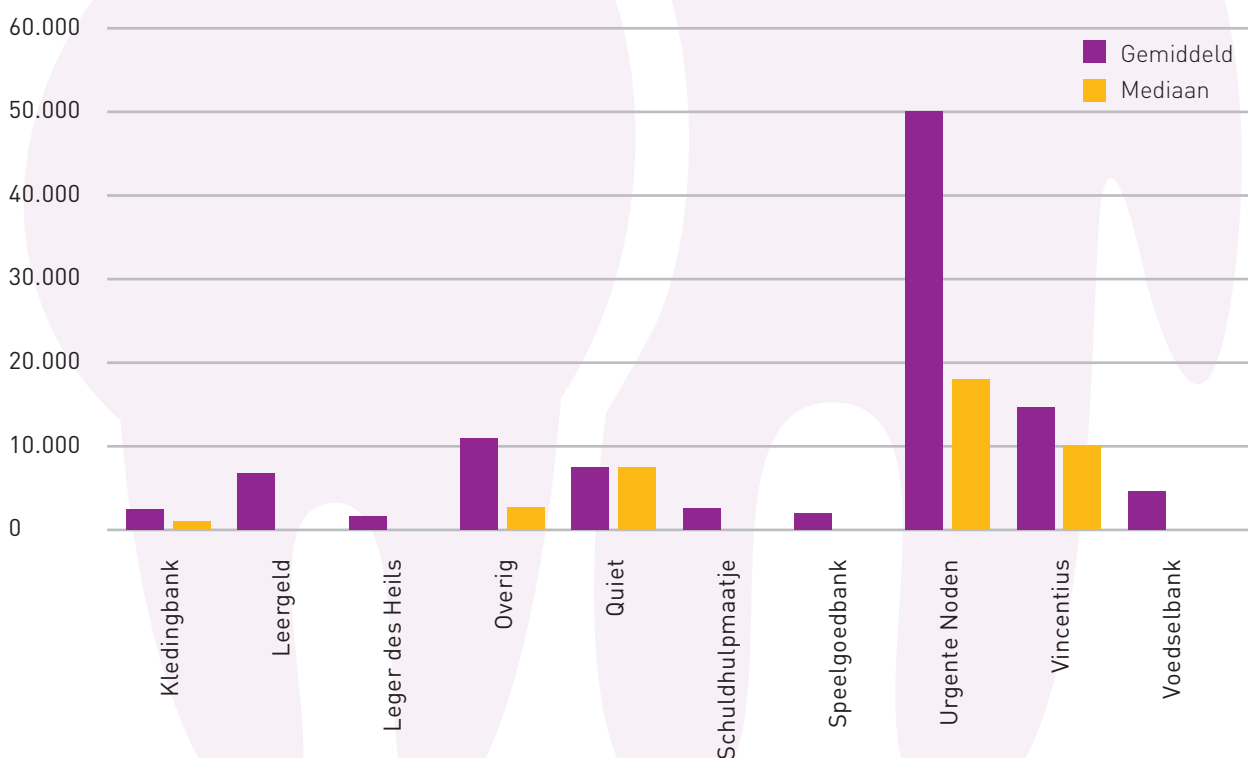
Wanneer de coronacrisis in haar huidige omvang nog t/m 1 september 2021 duurt, dan verwachten de lokale hulporganisaties gemiddeld 8.101 euro aan extra middelen (geld of goederen uitgedrukt in euro's) nodig te hebben om de doelgroep te kunnen helpen (figuur 4.2). Wanneer de coronacrisis in haar huidige omvang nog t/m 1 oktober 2021 duurt, dan ligt dit gemiddelde bedrag op 13.726 euro.

Figuur 4.2 Hoeveel extra middelen verwachten de lokale hulporganisaties nodig te hebben, wanneer de coronacrisis in haar huidige omvang voortduurt?

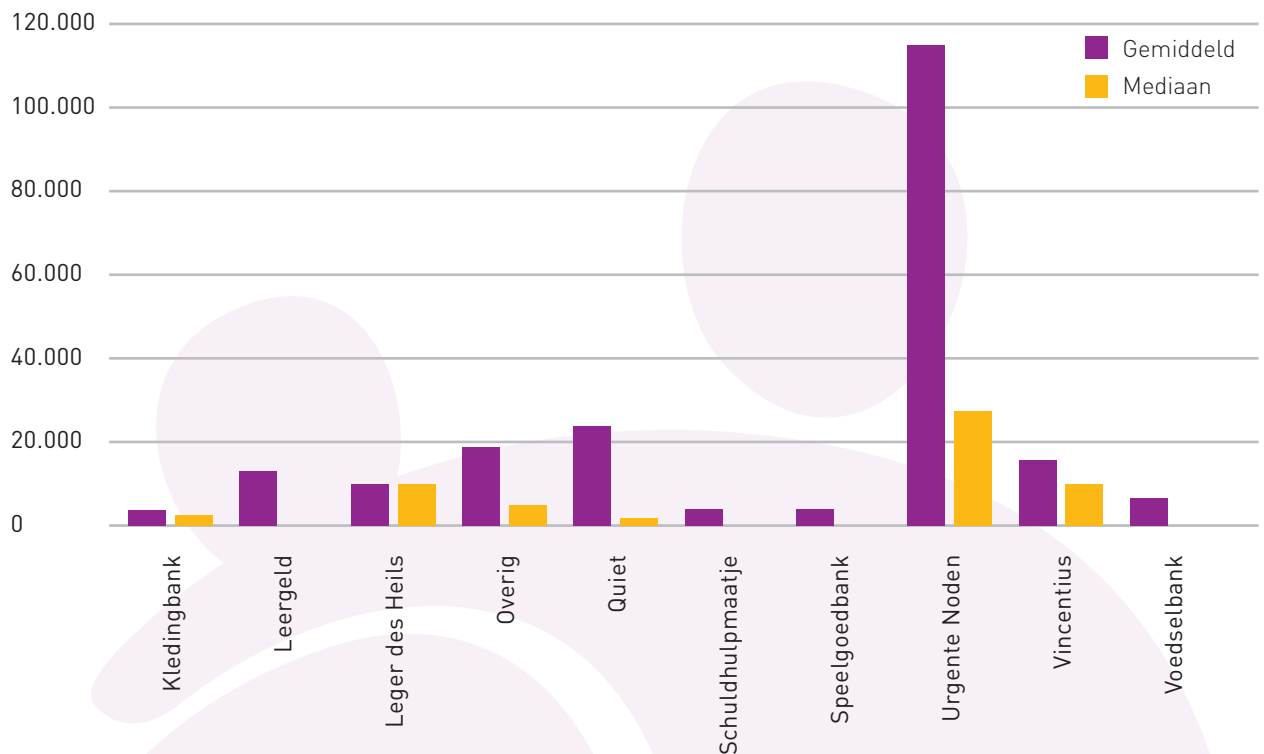
	t/m 1 september 2021	t/m 1 januari 2022
Gemiddeld benodigd bedrag	€ 8.101	€ 13.726
Mediaan benodigd bedrag	€ 1.000	€ 2.500

Wanneer we een verdeling maken naar soort organisatie, zien we dat vooral de organisaties die zich bezig houden met urgente of bijzondere noden een gemiddeld bedrag verwachten nodig te hebben van ruim 50.000 euro (figuur 4.3). Bij voortdurend van de coronacrisis in de huidige vorm t/m 1 januari 2022 verwachten deze organisaties ruim 100.000 euro nodig te hebben (figuur 4.4).

Figuur 4.3 Hoeveel extra middelen verwachten de lokale hulporganisaties nodig te hebben, wanneer de coronacrisis in haar huidige omvang t/m 1 september 2021 voortduurt? Naar organisatie, in euro.

Figuur 4.4 Hoeveel extra middelen verwachten de lokale hulporganisaties nodig te hebben, wanneer de coronacrisis in haar huidige omvang t/m 1 januari 2022 voortduurt? Naar organisatie, in euro.

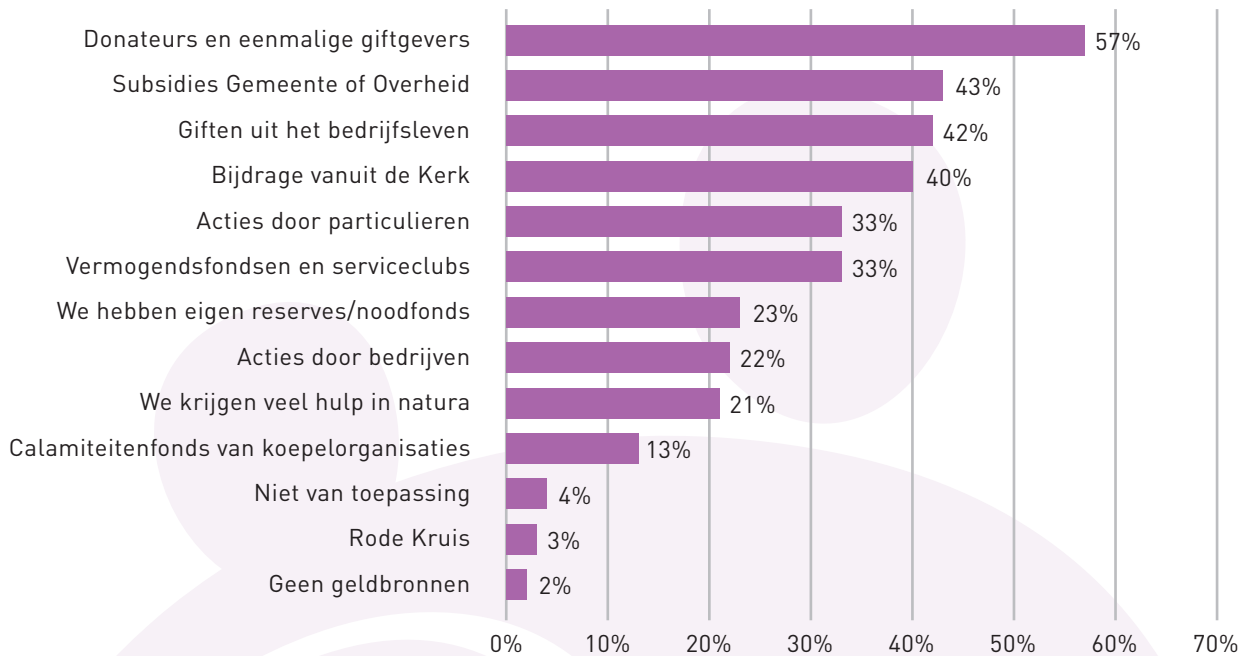
Wanneer we kijken naar welke geldbronnen de lokale hulporganisaties verwachten te kunnen aanspreken, zien we dat zij met name hun inkomsten verwachten uit donateurs en eenmalige giftgevers (genoemd door 57%), gevolgd door subsidies van de gemeente/overheid (genoemd door 43%), giften uit het bedrijfsleven (genoemd door 42%) en bijdrages vanuit de Kerk (genoemd door 40%) (figuur 4.5).

We kennen toelatingscriteria bij de voedselbank. Vervolgens hebben we zelf de criteria bijgesteld met 20% en 30% waardoor meer mensen in aanmerking komen voor ondersteuning. Er is overheidssteun. En er is veel steun van de kerken. De gemeente vraagt informatie bij ons. Het is heel belangrijk om je woongebied te kennen. In ons werkgebied wonen veel boeren, die geen pensioen hebben opgebouwd. Het enige kapitaal/geld wat ze kennen is hun land. Dat gaat over naar de kinderen. Na hun arbeidzame leven, gaan ze bij hun kinderen wonen en hebben ze vaak niet voldoende geld om voedsel te kunnen kopen.

Antoinette Walenberg, Voedselbank Harderwijk, Ermelo, Putten

Figuur 4.5 Welke geldbronnen gaan de lokale hulporganisaties aanspreken zodat er geen tekorten ontstaan?

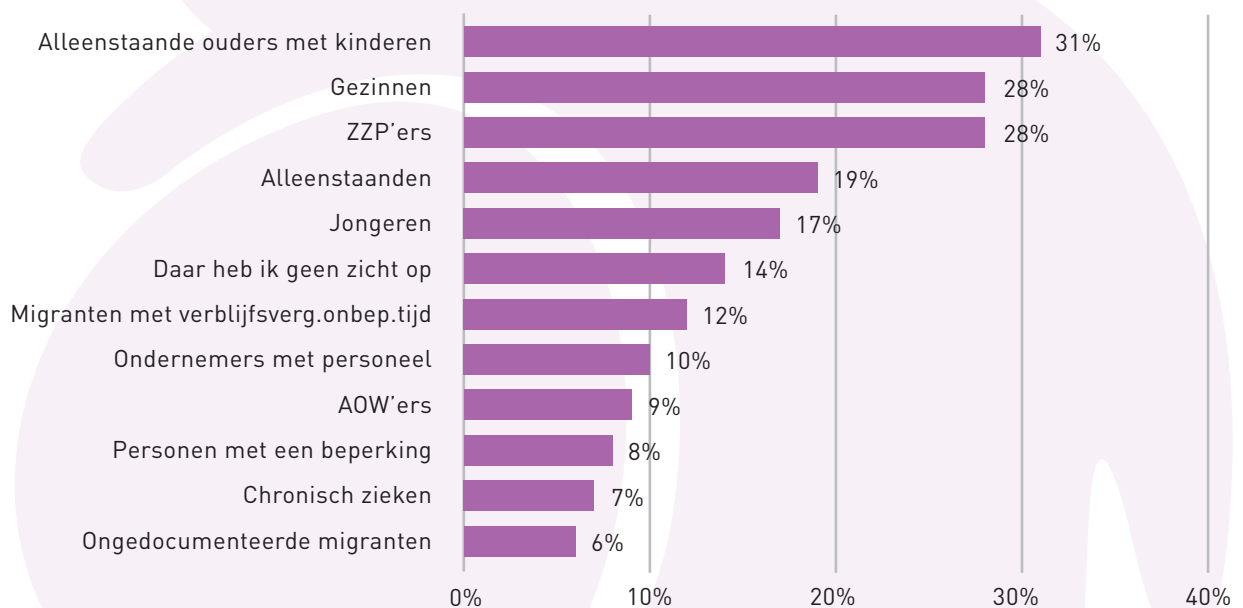

5. VERWACHTINGEN NIEUWE HULPBEHOEVENDE GROEP

Van de lokale hulporganisaties verwacht 68% een toestroom van hulpvragen in de komende periode. Welke nieuwe behoeftige doelgroep verwachten de lokale hulporganisaties hierbij te zien?

Uit figuur 5.1 wordt duidelijk dat de groep alleenstaande ouders met kinderen door 31% van de organisaties wordt genoemd. Daarna volgen de gezinnen en ZZP'ers (beide door 28% genoemd).

Figuur 5.1 Welke nieuwe behoeftige doelgroep verwachten de lokale hulporganisaties?

6. CONCLUSIE

Dit onderzoek is ingegaan op vier vraagstellingen.

1. **In hoeverre stijgt het aantal hulpvragen bij lokale hulporganisaties sinds de coronacrisis?**

Voor 61% van de lokale hulporganisaties is het effect van de coronacrisis merkbaar door het aantal hulpvragen. Zij hebben te maken met een stijging of een daling van het aantal hulpvragen. Uit de resultaten is naar voren gekomen dat 39% van de lokale hulporganisaties een stijging ziet in het aantal hulpvragen dat zij ontvangen sinds de coronacrisis. Zij zien een gemiddelde stijging van 26%. Verklaringen die de lokale hulporganisaties geven voor deze stijging, zijn onder andere dat meer mensen in financiële problemen zijn geraakt door bijvoorbeeld het verliezen van hun baan of door het failliet gaan van een bedrijf. Het inkomen is gedaald en mensen hebben te weinig om van rond te komen. Daarnaast is gebleken dat 22% een daling in de hulpvragen ziet sinds de coronacrisis. Deze daling wordt veroorzaakt doordat mensen bang zijn vanwege coronabesmettingen waardoor ze de deur niet meer uit gaan. Bovendien geven de organisaties aan dat hun activiteiten niet meer uitgevoerd kunnen worden waardoor de behoeftige doelgroep niet meer in beeld is. Bovendien melden minder mensen zich doordat zij makkelijker gebruik kunnen maken van de regelingen van de overheid. Daarnaast kunnen mensen minder geld uit geven, waardoor ze nu rond komen.

2. **In hoeverre zijn de lokale hulporganisaties op dit moment financieel en personeel sterk om aan de behoefte te voldoen?**

De resultaten tonen aan dat 42% van de lokale hulporganisaties zich kan redden met eigen middelen. Het voortbestaan van 3% van de lokale hulporganisaties staat op het spel. 63% redt het niet zonder eigen reserves of hulp van derden in te schakelen (antwoordcategorieën sluiten elkaar niet uit). Bovendien geeft 9% van de organisaties aan een tekort te hebben aan levensmiddelen, kleding en witgoed sinds de start van de coronacrisis. 10% zegt een tekort te hebben aan vrijwilligers en 17% een tekort aan financiële middelen om hulp te kunnen bieden (antwoordcategorieën sluiten elkaar niet uit). Een aantal reacties van organisaties die aangeven zich te redden, laten zien dat dit verschillende oorzaken heeft variërend van extra steun ontvangen tot hulpactiviteiten die nu niet (kunnen) plaatsvinden of op een andere manier uitgevoerd worden.

Uit de resultaten blijkt dat momenteel 48% van de lokale hulporganisaties geopend is op de manier waarop zij dit normaliter ook is. 51% is gedeeltelijk geopend door te werken

met aangepaste werktijden/ openingstijden en/of met minder mensen op de werkvloer. 2% heeft de deuren moeten sluiten, waardoor dit ten koste gaat van de dienstverlening aan de mensen die het financieel moeilijk hebben.

3. In hoeverre verwachten lokale hulporganisaties dat de hulpvraag de komende maanden gaat stijgen?

Door 68% van de lokale hulporganisaties wordt een stijging verwacht van het aantal hulpvragen voor de komende tijd, vanwege het effect van de coronacrisis. De verwachting is dat meer mensen financiële problemen gaan ondervinden. Met een gemiddelde stijging in hulpvragen van 29%.

Wanneer de coronacrisis in haar huidige omvang nog t/m 1 september 2021 duurt, verwachten de lokale hulporganisaties gemiddeld 6.063 euro aan extra middelen (geld of goederen uitgedrukt in euro's) nodig te hebben om de doelgroep te kunnen helpen. Wanneer de coronacrisis in haar huidige omvang nog t/m 1 januari 2022 voortduurt, dan ligt dit gemiddelde bedrag op 10.335 euro.

Daarnaast betekent meer hulpvragen een toename van werkdruk, mankracht en hulpmiddelen. Dit zal ook van invloed zijn op de financiële situatie van de lokale hulporganisatie. De vraag is in hoeverre hieraan voldaan kan worden. De lokale hulporganisaties verwachten met name hun inkomsten te kunnen vergroten uit donateurs en eenmalige giftgevers, subsidies van de gemeente/overheid, giften uit het bedrijfsleven en vanuit de Kerk.

4. Welke nieuwe behoeftige doelgroep verwachten de lokale hulporganisaties in beeld te krijgen?

De lokale hulporganisaties verwachten bij de toename in hulpvragen vooral een toestroom uit de categorie alleenstaande ouders met kinderen, gezinnen en ZZP'ers.

SLOTCONCLUSIE

De coronacrisis zorgt voor een toename in de hulpvragen bij lokale hulporganisaties. 39% van de organisaties ziet momenteel een stijging (gemiddelde stijging 26%). Dit betekent dat steeds meer mensen financieel in de problemen komen. Daarnaast geeft 22% van de lokale hulporganisaties een daling aan (gemiddelde daling 33%). Men kan de hulp niet meer bieden vanwege de coronamaatregelen en minder mensen melden zich tijdens de coronacrisis. Dat betekent dat 61% van de lokale hulporganisaties de afgelopen maanden te maken heeft gekregen met een grote verandering voor zijn organisatie. Een verandering die invloed heeft op mankracht, hulpmiddelen en financiën.

Met het oog op de toekomst verwacht 68% van de lokale hulporganisaties dat meer Nederlanders financiële problemen gaan ondervinden. Vooral de groep alleenstaande ouders met kinderen, gezinnen en ZZP'ers worden gezien als de groep waaronder een toename te verwachten is. Met een aanhoudende coronacrisis blijken de lokale hulporganisaties extra financiën nodig te hebben, willen zij de verwachte toename in hulpvragen in de komende maanden aankunnen. Daarbij wordt momenteel gedacht aan gemiddeld 8.101 euro per organisatie wanneer de coronacrisis aanhoudt t/m 1 september 2021, en 13.726 euro wanneer de coronacrisis aanhoudt t/m 1 januari 2022. Concluderend komt dat neer op een landelijk bedrag van 9,7 miljoen euro t/m september 2021 om alle lokale hulporganisaties de financiën te geven die zij noodzakelijk achten om de gevolgen van de coronacrisis op de armoede in Nederland te minimaliseren.

AANBEVELING

De lokale hulporganisaties die hebben meegewerkt aan dit onderzoek hebben een gezamenlijk doel. Het bestrijden en verzachten van de gevolgen van armoede in Nederland. Het opvangen en ondersteunen van mensen die niet langer het hoofd boven water kunnen houden. Zij zijn een vangnet en hulpboei. En deze organisaties staan onder druk. Zij zien nog steeds een stijging in hulpaanvragen. Daarnaast lijkt een ook daling zichtbaar: gaat het beter met deze lokale hulporganisaties nu de coronacrisis ruim een jaar aan de gang is? De activiteiten van de lokale hulporganisaties hebben stil gelegen en mensen durfden de deur niet uit, waardoor er niet om hulp werd gevraagd en de hulpbehoevende ook minder in beeld was van de lokale hulporganisaties. En daarbij, mensen krijgen nu overheidssteun en hadden weinig mogelijkheden om geld uit te geven gedurende de lockdown. Wat als dit straks komt te vervallen?

We dienen daarom extra alert te zijn op mensen die onzichtbaar door de ondergrens zakken of inmiddels al zijn gezakt. Stichting Armoedefonds hoopt dat met het openen van Nederland, ook de activiteiten weer kunnen opschalen en vooral de hulporganisaties weer meer problemen kunnen signaleren. Mogelijk kan dit bereikt worden, doordat er bijvoorbeeld meer huisbezoeken kunnen plaatsvinden. Om dit te kunnen doen, is de financiële positie van die organisaties een belangrijk aandachtspunt. Veel van de lokale hulporganisaties zijn namelijk afhankelijk van giften die ontstaan uit interactie met publiek en andere organisaties.

7. LITERATUURLIJST

De Volkskrant (2021, 23 maart). Persbericht 'Gezondheidskloof nog duidelijker door corona: 'arm' sterft twee keer zo vaak als 'rijk', afkomstig van www.volkskrant.nl.

CBS (2020, 2 december). Publicatie 'Armoederisico bevolking in 2019 een fractie lager', afkomstig van www.cbs.nl.

Centraal Bureau voor de Statistiek (2019). Publicatie 'Armoede en sociale uitsluiting 2019', afkomstig van www.cbs.nl.

Sociaal Cultureel Planbureau (2019). Publicatie 'Armoede in kaart 2019', afkomstig van digitaal.scp.nl.

UWV (2021, 22 april). Publicatie 'Werkloosheid verder gedaald in maart', afkomstig van www.uwv.nl.

NU.nl (2021, 31 mei). Persbericht 'OESO verwacht dat Nederlandse werkloosheid piekt in tweede helft van 2021', afkomstig van www.nu.nl.

Het Parool (2021, 3 juni). Persbericht 'Rode Kruis: 'Noodhulp in Nederland nog hele jaar nodig''.

Het Parool (2021, 19 februari). Persbericht 'Corona duwt Amsterdammers de armoede in', afkomstig van www.parool.nl.

Steun elkaar!

Rosmalen, juni 2021

Stichting Armoedefonds

Sportlaan 18 A
5242 CR Rosmalen
Telefoon 073 - 744 01 81

Tekst- en drukfouten voorbehouden.
Citeren uit en verwijzen naar is toegestaan
met bronvermelding.

Steun elkaar!